

ECVET při vývoji flexibilních vzdělávacích programů

List shrnuje vybrané výsledky činnosti *Pracovní skupiny*, která byla v letech 2016 a 2017 zřízena Evropskou komisí.

Výsledky diskuse o možné revizi *Doporučení EP a Rady pro ECVET* formulovali vybraní zástupci některých států Evropské unie, mezi nimiž byl i zástupce České republiky.

Na evropské úrovni panuje shoda v tom, že definice ECVET jako „kreditního systému“ je sama o sobě zavádějící.

Tak byly v posledních několika letech často zmiňovány „principy a nástroje ECVET“, určené ke sledování cílů ECVET.

Taková pojetí nejsou definována v *Doporučení pro ECVET*, ačkoliv jsou neformálně používána v kontextu ECVET v tom smyslu, jak je uvedeno v textu vpravo.

A. ECVET má tyto cíle

- usnadnit přenos, uznávání a shromažďování ohodnocených výsledků učení,
- podporovat flexibilní a individualizované cesty,
- podporovat celoživotní vzdělávání a mobilitu učících se.

B. ECVET sleduje cíl používáním těchto „principů“

- Kvalifikace jsou složeny z jednotek výsledků učení, které mohou být jednotlivě hodnoceny a validovány;
- Hodnocené jednotky výsledků učení mohou být shromažďovány za účelem získání úplné kvalifikace a přenášeny do jiné země nebo jiného uspořádání.

C. ECVET počítá s praktickými „nástroji“ a metodikami pro realizaci těchto principů

- Transfer výsledků učení je podporován specifickými nástroji, včetně *Memoranda o porozumění a Studijní smlouvy* a také *Osobního záznamu*;
- Body ECVET mohou být přiděleny jednotce výsledků učení, jako dodatečné informace o významu jednotky v rámci kvalifikace.

Osm principů souvisejících s flexibilními vzdělávacími programy

<p>Princip 1:</p> <p>Kvalifikace by měly být složeny z jasně definovaných skupin výsledků učení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tento princip se vztahuje k utváření kvalifikací. • Termín „skupiny“ je použit místo termínu „jednotky“ výsledků učení, aby vyjadřoval širší pojetí. Jinou možností je použití termínu „soubory“ výsledků učení; avšak termín „soubory“ se vztahuje k matematickému pojetí a může být považován za příliš technický.
<p>Princip 2:</p> <p>Skupiny výsledků učení v rámci kvalifikace by mělo být možné samostatně hodnotit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tento princip se vztahuje k utváření skupin výsledků učení. • Věta „by mělo být možné samostatně“ ukazuje, že skupiny výsledků učení mohou být hodnoceny odděleně od celé kvalifikace. • Z praktických důvodů by mohlo mít smysl hodnotit dvě nebo více skupin výsledků učení dohromady (například kompetence v cizím jazyce a provázení vyhlídkové turistické cesty mohou tvořit oddělené skupiny výsledků učení, mohou však být hodnoceny společně v kontextu určité činnosti, například činnosti průvodce, který prezentuje turistické pamětihodnosti v cizím jazyce během provádění skupiny cizinců).
<p>Princip 3:</p> <p>Hodnocení každé skupiny výsledků učení by mělo být řádně zdokumentováno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jsou-li výsledky učení hodnoceny, ale po zhodnocení nenásleduje jeho dokumentace, pak není možné přenést ohodnocené výsledky učení (např. do jiného programu) nebo je využít na trhu práce.
<p>Princip 4:</p> <p>Poskytování příležitostí k učení by mělo být uspořádáno tak, aby usnadňovalo lidem dosáhnout skupin výsledků učení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pracovní skupina se shodla na významu tohoto tvrzení/na tom, co by mělo vyjadřovat; jeho přesné znění však nebylo společně akceptováno, takže budou potřebné další diskuse.</i> • Tento princip se vztahuje k uspořádání, které by mělo být zavedeno, aby umožnilo lidem dosáhnout skupin výsledků učení (složek kvalifikací). Například programy by měly být dodávány v modulech založených na koherentních skupinách výsledků učení, které mohou být absolvovány nezávisle na sobě. • „Poskytování“ zahrnuje všechny různé aspekty nabízení učebních příležitostí (například organizace nabídek profesní přípravy, finanční uspořádání, aspekty délky trvání/času atd.). Navíc specifické individuální situace – např. dospělí nebo starší žáci, žáci pracující na zkrácený úvazek, rodiče – by měly být brány v úvahu. Je třeba zajistit dostatečnou flexibilitu a podporu. Bylo však poukázáno na to, že v určitém kontextu mohou mít poskytovatelé OVP nedostatek struktur nebo možností, aby mohli přizpůsobit programy a zajistit flexibilitu. • Někteří členové skupiny považují termín „učební příležitosti“ za nejasný; ten je však také používán pro evropský portál a zahrnuje tradiční kurzy, on-line zdroje a jakékoliv jiné formy poskytování.
<p>Princip 5:</p> <p>Lidé by měli mít příležitost nechat si své výsledky učení validovat, bez ohledu na to, jak a kde je získali.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • „Validováno“ je zde chápáno jako zahrnující hodnocení. Pracovní skupina se shodla na tom, že zde není třeba dodávat „hodnoceno“. • Tento princip se vztahuje na výsledky učení z jakéhokoliv učebního kontextu včetně formálního, neformálního a informálního.
<p>Princip 6:</p> <p>Lidé by měli mít příležitost shromažďovat své ohodnocené skupiny výsledků učení pro dosažení kvalifikace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Shromažďování a přenos kreditů byl rozdělen do dvou odlišných principů (6. pro shromažďování, 7. pro přenos), protože nejsou vzájemně svázány. • Nedošlo k žádné konečné dohodě o použití termínu „hodnoceno“. Někteří členové skupiny dávají přednost termínům „validováno“ nebo „dosaženo“. • Předpokladem pro to je zaznamenání hodnocených výsledků učení. Diskutovalo se o tom, zda by měl být přidán oddělený princip: „Hodnocené skupiny výsledků učení by měly být zaznamenány“.
<p>Princip 7:</p> <p>Lidé by měli mít příležitost přenést své skupiny výsledků učení validované v jednom kontextu do jiných kontextů (např. do programů, kvalifikací, celostátních/regionálních systémů nebo do jiných zemí).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nedošlo ke konečné dohodě o tom, zda zde používat termín „dosaženo“. Někteří členové skupiny upřednostňovali „validováno“ nebo „hodnoceno“. Bylo navrhováno použít „validováno v jednom kontextu“. • Předpokladem pro tento princip je také zaznamenání hodnocených výsledků učení. • Obtíže při dohodnutí nejhodnějšího termínu také spočívají v rozdílnosti provádění validace v rámci mobility nebo mimo ni: V procesech mobility mohou být výsledky učení hodnoceny v zahraničí (tzn. v jiném učebním kontextu) a validovány a uznávány vysílající institucí. Mimo mobilitu (např. v učení na pracovišti, v pracovní praxi) mohou být výsledky učení hodnoceny a validovány v jednom kontextu a přeneseny do druhého; v tomto novém kontextu se hodnocení nemusí opakovat, ale výsledky učení musí být validovány z hlediska požadavků tohoto kontextu.
<p>Princip 8:</p> <p>Procesy vývoje, hodnocení, validace a uznávání souborů výsledků učení by měly být transparentní a podepřené zaručováním kvality.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nedošlo ke společné shodě o užívání termínu „utváření“ (‘design’) nebo „vývoj“ (‘development’). Ten druhý byl chápán v širším pojetí. Vhodný termín by měl zahrnovat víc než pouhé psaní výsledků učení (proces identifikace výsledků učení a jejich shromažďování do koherentních skupin, formulování výsledků učení). • Bylo navrhováno, že „přenos“ a „shromažďování“ by mohly být přidány, aby pokrývaly všechny procesy. Bylo zdůrazněno, že na zaručování kvality musí být pamatováno ve všech procesech, od vývoje/utváření kvalifikací a skupin výsledků učení (včetně hodnotících kritérií) k poskytování flexibilních učebních příležitostí, od přenosu a shromažďování výsledků učení k certifikaci.